

2018 – MAREA UNIRE și TRIBUNISMUL (XXIX):

A face Sibiul una cu pământul - Presa "amvon al timpului"

Credo-ul: Totul pentru principe, patrie, adevăr și imparțialitate!

A face Sibiul una cu pământul

**Ruinele fumegânde de la Reghin,
... Hoghilag, parțial Slimnic,
Șura Mare și Sebeș ... Zlatna, Aiud**

**Eu am cucerit un oraș și
vreau să conduc un oraș,
nu un morman de cenușă
și dărâmături**

**Bătăliile Sibiului
de la 1849**

**Anton
Freiherr von
Puchner**

1779
1852
Viena

general
imperial
austriac

Józef Bem

1795-1850, Siria
general
polonez,
comandantul
armatei
revoluționare
maghiare
(1848-1849)

**252 de sași, 4425 de români și 165 de unguri
își pierdură viața până la sfârșitul războiului**

A face Sibiul una cu pământul - Presa "amvon al timpului" –

Credo-ul: Totul pentru principe, patrie, adevăr și imparțialitate!

Revoluția de la 1848 din Transilvania, a contribuit la transformarea presei; inițial considerată "amvon al timpului" (St.L.Roth), presa a înțeles că «politica externă însemna ceva mai mult decât literatura de divertisment – era extrem de acută și prezentă în cotidian. Atitudinea odinioară detașată se transformă în implicare.» (Ela Cosma, Presa săsească și revoluția). La începutul anului 1848 presa săsească nu întrezărea tumultul revoluțiilor și a războiului civil ce avea să schimbe situația în Transilvania. Prezentăm salutul tradițional: «Pentru a 63-a oară *Siebenbürger Bote* începe anul, și încă nu simte, slavă Domnului, **nici un semn de ramoleală și marasmus senilis**, observate la el de anumite suflete caritabile și colaboratori ai ogorului jurnalistic și din care aceștia ar voi să-i profetească apropiata răposare sufletească. Concomitent ziarul își afirma credo-ul: "Așa speră el într-o largă audiență și își continua calea fidelă vechii sale lozinci: **Totul pentru principe, patrie, adevăr și imparțialitate.**"(...) În februarie "*Siebenbürger Volksfreund*" răspundea la întrebarea: "Ce pot și trebuie să facă învățătorii poporului săsesc pentru a deștepta în inimile tinerilor dragostea de patrie?". În scurt timp presa săsească s-a polarizat: «În

vreme ce *“Siebenbürger Wochenblatt”* din Braşov deştepta impresia că întreaga comunitate orăşenească agreea ideea uniunii revendicate în declaraţia maghiară, *“Bote”* au fost neîndoielnic întotdeauna împotriva.”(...) *“Bote”* dezvăluia pretenţia împotriva legii şi a raţiunii: “căci prin uniune nu s-ar urmări altceva, decât totala înecare a patriei şi a naţiunii noastre în ultra-maghiarism, în cel mai cras separatism ungar”. (...) O voce din Viena atrăgea atenţia împotriva uniunii. Se analiză poziţia Guvernului şi a Universităţii naţionale săseşti în privinţa uniunii. *“Bote”* se solidariza cu acţiunile “valahilor” din jurul lui Bărnău şi a episcopului Şaguna. Datorită numărului lor, românii deveniră aliaţi doriţi ai saşilor sibieni în chestiunea respingerii uniunii. În apropiere de Orăştie, o companie grănicerească secuiască vru să instaleze uniunea cu forţa; rezultatul fură 12 români morţi şi 9 greu răniţi. Comentariul vehement al lui *“Siebenbürger Bote”* despre Coşlariu şi Mihălţ încinse spiritele. Redactorul-şef al ziarului, împreună cu ceilalţi redactori care scriseseră despre Mihălţ, fu ameninţat de 150 de “tineri legaţi prin jurământ” din rândul revoluţionarilor maghiari **“să-i aşeze capul înaintea picioarelor”**, ceea ce se adevări nouă luni mai târziu.»

După ce împăratul sancţionează uniunea Transilvaniei cu Ungaria (la 10 iunie 1848), introducerea noilor legi maghiare (obligativitatea şi gratuitatea şcolilor elementare şi introducerea limbii maghiare ca obiect regulat de învăţământ) au determinat retragerea celor şase deputaţi saşi din Parlamentul ungar (la 11 septembrie) şi organizarea unei adunări cetăţeneşti (la Sibiu, în 1 octombrie 1848). Atunci se enunţa programul **“Ce dorim şi ce cerem noi”**, prin care se dorea «o federalizare a Ardealului, prin recunoaşterea unei libertăţi egale pentru toate popoarele ţării, fără ştirbirea puterii monarhiei în ansamblul ei. Incidente sângeroase în Ungaria conduseră la promulgarea unui rescript imperial, în care se declara deschis războiul împotriva “rebelilor” maghiari. Transilvania intră sub incidenţa legii de război. *“Bote”* publică **“relatări oripilante despre cruzimea hoardelor tâlhăreşti şi criminale de secui”**. La 18 octombrie generalul Puchner dădu o proclamaţie către autorităţi şi către populaţie, în care li se cerea să se pună sub ascultare împărătească. La Aiud avu loc prima confruntare sângeroasă, între armata austriacă şi cea maghiară. La 24 octombrie românii forţară prin sânge predarea Zlatnei». La 1 noiembrie “frumosul şi bogatul oraş Reghinul săsesc este o grămadă de cenuşă”. După abdicarea lui Ferdinand I şi urcarea pe tron a lui Franz Joseph, noul împărat trimitea un salut **“Credinciosului popor săsesc”**. Prin rescript imperial Kossuth şi guvernul său era acuzat de «înaltă trădare de ţară. Încleştarea dintre forţele revoluţionare şi cele imperiale dădu naştere unei dezbateri ideologice în *“Transsilvania”* (n.r. publicaţie), ce trata **“Maghiarismul versus germanismul”**. Se denunţa iarăşi proximitatea ruşilor: **“Ce vor ruşii în principatele dunărene? Vor doar să înfrângă ultima tulburare? Pentru aceasta 80.000 de oameni sunt mult prea mulţi. Vor să ajute Austria, în cazul în care aceasta nu s-ar putea descurca singură cu rebelii? Posibil, dar cel mai probabil este că, de îndată ce împrejurările o vor permite/ Rusia/ vrea să smulgă Porţii aceste principate şi să le păstreze pentru sine”** (...)

În acest timp ştirile de pe câmpul de luptă curgeau neîntrerupt. Generalul Bem, care la 15 decembrie preluase comanda supremă a armatei revoluţionare maghiare, intra la 13 ianuarie în Târgu Mureş. Comandamentul suprem imperial Puchner fugi la Sibiu. La 18 ianuarie 1849, răspândind o panică generală, Puchner ordonă evacuarea arhivei şi a caselor aerare în Muntenia. Mulţi refugiaţi îl urmară spre miazăzi, pentru a scăpa de soarta reghinenilor. La 21 ianuarie 1849 se

desfășură **prima bătălie de la Sibiu**. Puchner întări valurile joase de pământ de la marginea orașului. De aici imperialii declanșară un puternic foc de artilerie, care îl obligă pe Bem, după un contraatac lipsit de succes, să se retragă la Slimnic. Acolo pregăti un nou asalt asupra orașului. (...) La 2 februarie 1849 generalii țariști Skariatin și Engelhard pătrunseră în Ardeal cu aproape 5000 de oameni. Cu rușii în spate, Puchner putu să treacă la atac la 4 februarie. Îl bătut pe Bem la Ocna Sibiului. Intrarea rușilor în Sibiu îi prilejui lui **“Siebenbürger Bote”** o retrospectivă a tragicei stări de război: **“Ruinele fumegânde de la Reghin, Feldioara, Hărman, Sânpetru, Archita, Hoghilag, parțial Slimnic, Șura Mare și Sebeș, ca și ale celor peste 200 de sate românești, devastate și arse de unguri și secui, dar nu mai puțin și incendierea Zlatnei și Aiudului de către români sunt tristele semne ale prezentului însângerat, în care au căzut jertfă în țara noastră mai mult de 20000 de oameni, și în care cu greu se poate stabili, care dintre părți, românii sau ungurii și secuii, s-au dat la cele mai mari cruzimi. (...)**

La 11 martie 1849 avu loc **a doua bătălie de la Sibiu**, în urma căreia rușii înfrânți trebuiră să părăsească orașul. **“Bote”** făcu publice mai multe proclamații ale lui Bem către locuitorii orașului (...) Bem plecă din Sibiu la 14 martie. Ordinului lui Kossuth, de **“a face Sibiul una cu pământul”**, nu-i acordă nici cea mai mică atenție. Îi explică colonelului Kiss: **“Eu am cucerit un oraș și vreau să conduc un oraș, nu un morman de cenușă și dărâmături”**.

Comisarul Csányi, care primise de la Kossuth dispoziții asemănătoare, descinse la Sibiu. Aici ordonă ridicarea a douăzeci de membri sași ai Magistratului orașenesc și închiderea lor în cazarma militară. Csányi declară starea de asediu și iniție tribunale militare la Sibiu, Sighișoara, Brașov, Bistrița. Fără ca amnistia lui Bem să fie anulată explicit, tribunalele de sânge își începură activitatea. La 11 mai 1849, pe dealul Cetățuiei din Cluj, fu împușcat St.L. Roth, 252 de sași, 4425 de români și 165 de unguri își pierdură viața până la sfârșitul războiului. La jumătatea lui martie fu ucis Josef Benigni, fost redactor-șef la **“Siebenbürger Bote”**. Benigni tocmai se pregătea să se alăture convoiului de refugiați spre Muntenia, când mai mulți “husari kossuthieni” îl traseră cu forța din trăsura sa de călătorie, îl târâră până la locuința sa, unde îl împușcară”.

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xxix-136671.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xxix-136671.html. The page header features the Tribuna logo and the slogan "Dintotdeauna pentru totdeauna!". A red navigation bar contains the following categories: Eveniment, Actualitate, Stirile de pe strada mea, Sport, Cultura, Sanatate, Timp liber, Tribuna femeilor, and Descopera lumea. The main content area displays the article title "2018-MAREA UNIRE și Tribunismul (XXIX):", the author's name "Marius HALMAGHI", the publication date and time "15.07.2018 23:37", the number of views "155 vizualizari", and the number of comments "0 comentarii". There are social media sharing buttons for Facebook (2 shares), Twitter, and Email. A search bar with the placeholder text "Cautare" is located at the bottom right.